

عنوان مقاله:

چگونگی مضمون آفرینی های صائب با سیمرغ اساطیری و عرفانی

محل انتشار:

فصلنامه عرفان اسلامی، دوره 18، شماره 69 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسنده:

ساغر سلمانی نژاد مهرآبادی - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی و زبان انگلیسی، دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی، تهران، ایران. salmaninejad@kntu.ac.ir

خلاصه مقاله:

سیمرغ پرنده ای اساطیری است که از گذشته های دور تاکنون در حوزه تفکر، تمدن، فرهنگ و اندیشه ایرانیان بال و پرگشوده و در اشکال گوناگون خود را به نمایش گذاشته است. قدیمی ترین متن حاوی اسطوره سیمرغ، اوستاست و در حوزه زبان و ادبیات فارسی، شاهنامه از مهم ترین مجال های ظهور سیمرغ است و در قرن ششم، سیمرغ در حیطه ادبیات عرفانی نیز تجلی می یابد. این پرنده اساطیری در هر دوره با نقش و رنگ متناسب آن زمان بروز و ظهور داشته است. سبک هندی سبک مضمون آفرینی با ایده های گذشته است و صائب تبریزی از بزرگ ترین شاعران این سبک به شمار می رود که در دوره رکود عرفان، به مضامین عرفانی بسیاری توجه نشان داده است. در این مقاله که به شیوه توصیفی-تحلیلی انجام شده است، برآنیم تا چگونگی بروز و ظهور سیمرغ اساطیری-حماسی و سیمرغ عرفانی را در شعر صائب بررسی کنیم. بنابراین سوال مورد نظر این است که با توجه به تلاش های گوناگون صائب برای مخالف خوانی و مضمون آفرینی در حوزه های مختلف، وی از سیمرغ چگونه برای مضمون سازی استفاده کرده است و بیشتر در چه حوزه و برای بیان چه مفاهیمی از این پرنده اساطیری بهره گرفته است؟ پژوهش نشان می دهد که صائب علاوه بر بهره گیری از داستان سیمرغ اساطیری در شاهنامه، از سیمرغ عرفانی در منطق الطیر نیز بهره گرفته است و ابهت، جلال و شکوه سیمرغ، عنصری برگرفته از هر دو حیطه حماسی و عرفانی است که در شعر صائب به زیبایی استفاده شده است.

کلمات کلیدی:

مضمون آفرینی، سبک هندی، سیمرغ، اسطوره، حماسه، عرفان، شعر صائب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1311258>

